

השיח המזוהר

לא במקרה, קרוב לודאי, בחרו הלוחמים הישראלים ללכוד את שיח עובייד בשעות המוקדמות לקראת הבוקר של יום הששי. ניתן היה להניח שלקראת יום השבתון המוסלמי, גם אותו נוהג היה שיח' עובייד לנצל לצורך הטיפוח הטורקי של נגד ישראל, הערנות בגיבית שית היתה פחות קל יותר היה, כמוכן, להוציא להורג את ארמיה הטורקי בבתום במקום להסתכן בהכרחתו לישראל. אולם הפקודה היתה להביא חי. לא רק לצורך הפיכתו לקלף מיקוח אפשרי במסגרת מאמצי השחרור של שלושת חיילי צה"ל. אלא גם כדי לחלץ מפיו של שיח' הטורקי והחבלה על מידע אפשרי מערכת חשית של רוצחים שמעטים כמותה למידור ולשמירת סודיות בהיסטוריה המודרנית.

שיח' עובייד קלף חזק

צוות החוקרים היה מוכן לכן מראש עם צדור מפתחות מתחכמים כדי לפתוח את פיו. אמנם מחר — האובייקט נראה קשה לפיצוח — איש דת פאנאטי, מאלה המטיפים שהם וות הוא התגשמות הרוח. אבל מאידך גם מתחת לגלימת השיח' מסתתר הרצון לחיות. לחזור הביתה. לחשוש לגורל האשה וחמשת הילדים בג'בשית. להאזין בקש בתנאי חקירה מיידית, מבודד מן העולם, ולהתחיל לשפת פעולה עם חוקריו, המרבדים בשפתו לא פחות טוב ממנו. להכניס לויכוחים רתיים כדי להסיר את מוצעי הטורו שלו ותוך כדי כך להוריד דת בהם. להציג עצמו כקצה הקרחון, אחרי הכל, ותוך כדי כך לפרט שהקרחון במלואו מגיע דרך שגירות איראן בדמשק לטהראן, ומגיבשית לשייח' השייכים, פאראלה. העובדה היא שהחקירה הצליחה כבר בראשיתה. משום שבתחילת השבוע שעבר יכלו מקורות בטחוניים למסור לעיתונות המקומית והבינלאומית כמה וכמה מ"פסוקי השטן" (חלק ב') מפיו של שיח' עובייד. לא רק על חלקו בחטיפת שני החיילים הישראליים אלא בסידרת מבצע טרור ארוכה, כולל תכנון חטיפת הקולונל היגנס, בביתו, ועד טשטוש עקבות המעשה בסיוע השיח' לחוטפים. אכן סידרת פסוקים אלה מתוך ספר הטור של השיח' היה בהם כדי להקפיא דם. קרוב לוודאי שישראל וארה"ב — לא היו מסוגלות לדעת עליהם לעולם אילו לא הובא עובייד לישראל.

אמריקה מתעוררת

ל בירת השיח' לחצה על כפתור סמוי בצומת העצבים של מערכת הטורו הלב

פסוקי השטן

נונית' שיעית' איראנית. ומה שלא פחות חשוב, להבדיל, בוואשינגטון. הממשל האמריקאי שכח והשכיח את בע' יית חטפיו בלבנון. טראומת "איראנגייט" שכמעט מוטטה את ממשלו של הנשיא הקודם רונאלד רייגן, שיתקה גם במימשל ג'ורג' בוש כל רצון להסתכן ביוזמה כלשהי לשחרור בני הערובה. למעשה נתן המימשל לאורחיו להר' קב ביד החיובי-אללה בלבנון. כתוצאה מזה המבצע הישראלי נאלץ המימשל להיפרד מהבארבקי של חופשת הקיץ, כדי ליטול אחריות בשאלת איראן ובנייה חסותה בחיובי-אללה בכלל ולגורל חטרי פיה בפרט.

אמנם בתחילה נהג המימשל בגסות ובחור סר סבלנות כלפי ממשלת ישראל. גער, נזף והסתייג ממנה בפומבי, ועוד יותר בחשאי, בימים הראשונים של הפרשה. אולם יחד עם עמידתה התקיפה של ישראל על עקרונותיה השתנה גם יחס המימשל. אף הוכרזה כוננות לשגר אניות מלחמה להפצצת מטרות אפשריות בלבנון, ובעיקר באיראן. בפעם הראשונה מזה שנים, מאז מלחמת הלבנון למעשה, עת נאלץ המימשל לתמוך — ולסייע — בגירוש אלפי מחבלי אש"ף מביירות ובראשם יאסר עראפת, נעמד המימשל מאחורי קו הפעולה הישראלי. ואם יש סיכוי לא רק לשחרור החיילים הישראליים — אלא גם לשחרור בני הערובה — הוא כלל לא ברור עדיין — הרי רק המבצע הישראלי והמדיניות שננקטה בעקבותיו, הם שיצרו אותו. אם יצליח התהליך, ייזכר המבצע כהיסטורי.

קרדיט לרבין

מכל מקום הקרדיט מגיע כבר עתה לבעיני זה, ברמה המדינית, בראש ובראשונה לשר הבטחון יצחק רבין, שהתעשת לפחות לרגע: העלה את היוזמה הצבאית ללכידת השיח', ורחף בעקבותיה את היוזמה המדינית בהצעתו לעיסקת החליפין הכוללת של מחבלים תמורת משוואים ובנייה הערובה. שר הבטחון רבין, נראה היחיד מתוך השלושה, שכללו גם את יצחק שמיר ומשה ארנס, שהבינו מה בריוק מתרחש ומה צריך לעשות. השניים כאילו רידו אחריו בהצהרות

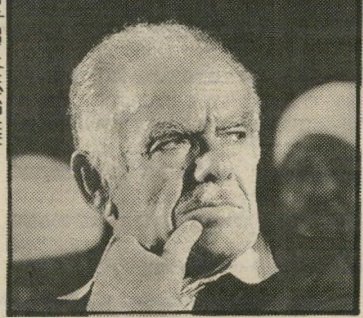
רבין ושומרון פיתרון מדיני צבאי

והורעות חסרות משמעות, ולפחות פעם אחת — אפילו מטעות. אבל השאלה היא כמוכן, כמה זמן יוכל רבין להתמיד בעמידתו — כי בממשלה יש גם הרבה משה שחל, אשר את האנרגיה שלהם מוציאים על הוכחת "בתונתם המתונה",

"פיקחותם המאוזנת" בהתנגדותם לכל יוזמה יוצאת דופן. כי לאור תוצאות לכידת עובייד יש מקום להרהורים מדוע לא בוצע מבצע דומה הרבה לפני כן. לא רק אחד — כי אם רבים. מדוע צריכים שבויים ישראליים להינמק בידי שוביהם האכזריים זמן כה רב כדי שרק לאחר למעלה משנתיים יבואו שרינו ויספרו עד כמה הם מחויבים לגורל "ילדינו", "חיילינו" ו"שבוינו". מדוע עד עתה היה גורלם של כל אלה נתון בידי מתאמים למיניהם בעלי רצון טוב אך חטרי מעש במשרד הבטחון, וכל מיני "מתנדים" שנוסעים ובאים ברחבי העולם במשך שנים — כשמוזמן כבר ידוע שאין תוחלת במומים "וב"מגעים" שהם מנהלים.

שיתוק בצמרת

כלית נאמר, שקיים שיתוק מסוכן בצמרת הישראלית בקבלת החלטות נועזות ורציניות בכל התחומים, לרבות בבטחון. רק לעיתים רחוקות מתנערים מן השיתוק — כמו בפרשת עובייד, או הוצאת

שמיר שקיעה מעמד ישראל

להורג של אבו ג'יהאד בתוניס, שלפי הפרסומים הורים בוצעה בידי צה"ל. אילו לצמרת המדינית — כצוות — היו רק עשירית מההחלטיות, ההקרה והמקצועיות של הלוחמים הצעירים וקציניהם שהביאו את שטח הטורו עובייד, היה מצבה של ישראל משתנה מקצה עד קצה בכל התחומים. ההד הרב וגם ההערכה הלא-מעטה שזכה לו המבצע ברחבי העולם, ולעיתים מעבר לכל פרופורציה, מוכיח גם הוא עד כמה שוקע בשנים האחרונות מעמדה של ישראל, לרבות תרמיתה החיונית ככח צבאי. עד כדי כך, שישאל אשר ביצעה כבר מבצעים מסוכנים פי כמה, זכתה לתשואות על מבצע שהוא מורכב פחות ופשוט יותר ממה שידעה.

לקח לבנון

היו באלה, גם שרים ובמיוחד דוברי השמאל שמיהרו להבטיח ש"אין קשר בין המבצע לבין המשך התהליך המדיני בשטח". אבל הקשר קיים. המבצע הצבאי המוצלח על כל היבטיו רק מבליט את המחדל המקצועי בטחוני המסוכן ביותר, המתמשך מזה כ-20 חודש ביהודה, שומרון וחבל עזה. אילו היו משקיעים מוריעין, דמיון, החלטות יות יוזמה בטיפול במחבלים ביו"ש ועזה כמו במבצע עובייד, לא היה ראש הממשלה יצחק

(חלק ב')

שמיר וקוק להעניק פרס לאלימות בדמות תכנית הכניעה של בחירות למועמדי אש"ף. איש אינו אומר שהתשובה למאבק עם הפלשתינאים אינה חייבת להיות בטופו של דבר מדינית. אבל בטחון ישראל קורם לכל — באחיה ב-20 ק"מ בתוך לבנון, ועוד יותר בשליטה בשטחים בלב המדינה. מן הרגע שבו שר הבטחון רבין עצמו (שגם הרשה זאת לאלופיו שנכשלו), החלו להסתיר את מחירם המתמשך בהסבר ש"אין בשטחים פתרון צבאי אלא מדיני". מן הרגע בו החדירו לראשי האזרחים כי חייבים להתחשב כמעט אך ורק במה שתובעת ארה"ב, ישראל נכנסה לסחרור המסוכן ביותר מאז הקמתה.

עמרם מייצנע 20 חודשי מחדל מ'קצוץ

די לבחון את המצב בדורס-לבנון כדי להבחין בשניות ובסתירה, אם לא הבלבול שהחיובי-אללה רוצים בפגיעיהם הוא שניסוג מדרום לבנון. כפי שהמחבלים מיו"ש רוצים בפעילותם שניסוג ממרכז הארץ. מדוע לא יוצא צה"ל מלבנון — למרות הצהרות הרבה של מנהיגי "העבודה"? כי איש לא יעז לחשוף את הקיבוצים, הישובים, ואת קריית שמונה לחסדי חידוש הטורו מלבנון, כשחוליות של פלשתינאים הן המנסות כל פעם מחדש לחדור לישראל. מימי סעאר חרוא, מזה כתרסר שנים, צה"ל נמצא באופן פיזי בלבנון בניגוד להחלטות א"ס ולא חולם כלל לזוז משם. המערכת שם ממוסרת, וכולם מבקשים שזה הכרחי, כשמדובר באיום טרוריסטי קטן יחסית. איום שהוא אין לעומת זה הקיים בפועל, ובעיקר בכח, ביו"ש ובצרור עת עזה — בנוסף לאיום הצבאי הכולל. בלבנון הצורך בתשובה צבאית ישראלית הוא ברור — לפני כל סדר מדיני. ואילו ביחס ללב הארץ — החיוניות שבתשובה הצבאית לפתע נעלמת מראשי צמרת הכטחון. שם מחפשים מפלט מיד ב"פתרון מדיני", מעניקים למחבלים וראשיהם אשלייה מדויגית, נוטעים בהם תקוות שהם הדרג המדיני להמשך האלימות הקרובה אינתיפאדה.

ל בירת השיח' האירה אסין ככר, לא רק את היכולת המבצעית הישראלית לספל ביעילות, בשטות מיוחדת, באלימות הפלשתינאית, במקום להטיל זאת על אוגדות אדירות. אלא את נקודת התורפה העיקרית — היכולת של הצמרת הישראלית לקבל החלטה נועזת ליוזמה חר'פעמית ספוראדית, בניגוד לאי יכולתה להתמיד בסידרת החלטות מסוג זה לאורך זמן ממושך. זהו בריוק ההבדל התהומי בין שיטת ה"חאפ" לבין ההכרח הגורלי והקשה לקיים מדיניות תחזוקה מתמשכת וכלל התחומים, במדינה שחייבת עדיין לצקת את יסודותיה.